

Da ni umrl zaman

Naš list je prejšnji teden že bil v stroju, ko je radio poročal o hudem dogodku, ki se je pripetil na morju pred Piranom v Istri, kjer je zadet od strelav z jugoslovanskega patrolnega čolna omahnil 24-letni ribič iz Gradeža Bruno Zerbin. Žalostna novica nas je hudo prizadela, predvsem zato, ker so strelj pokosili mlado človeško življenje in povzročili neizmerno žalost v pokojnikovi družini. Ker se je tragični dogodek pripetil v bližini meje, nam je bilo takoj jasno, da ne bo šel molče mimo, saj bodo nekateri pri nas gotovo poskrbeli, da bo žalostna zgodba zadobila raznovrstne razsežnosti.

Da bo takoj jasno, povemo, kako se tudi mi popolnoma strinjamo s tistimi, ki so tako na tej kot na drugi strani meje brž izjavili, da se kaj takega na meji med Italijo in Jugoslavijo v nobenem primeru ne bi smelo zgoditi. Varnostni organi, ki gotovo opravljajo pomembno, a tudi kočljivo delo, morejo in morajo kršilce obstoječih predpisov preganjati na drugačen način in s sredstvi, ki nikakor ne morejo biti strelno orožje. Na morju pred Piranom se prejšnji teden ta logika očitno ni spoštovala, zato je tudi prišlo do tako tragičnih in dramatičnih posledic.

Vse to seveda nikogar ne odvezuje od dolžnosti, da se spoštujejo osnovna načela človeškega sožitja. Eno takih načel gotovo predstavlja zapoved »ne kradi!« Ribarjenje v jugoslovanskih vodah pa je danes, ko ni med državama nobenega sporazuma, navadna kraja, ki jo varnostni organi morajo preprečiti, kršilce pa smejo preganjati. Tega se je očitno dobro zavedal sam nesrečni Zerbin, ki se je preganjanju in morebitni kazni hotel izogniti z begom.

O tragičnem dogodku pred Piranom je bilo pri nas že veliko napisanega. V tej poplavi besed pa nismo žal nikjer ali skoraj nikjer brali, zakaj so tisti štirje mladi ribiči iz Gradeža pravzaprav prišli s svojo staro ribiško ladjo v jugoslovanske vode: da so namreč tu hoteli nezakonito, se pravi proti obstoječim predpisom loviti ribe ali nabirati morske sadeže, školjke itd., kar v sedanjih okoliščinah ni nič drugega kot kraja. Zato je vsako drugačno modrovanje odveč in dejansko pomeni potuho za kršilce predpisov oziroma za tiste, ki ne spoštujejo načel, na katerih temelji omikano sožitje. Mladi fant iz Gradeža je morda izgubil življenje prav zaradi tega, ker mu starejši niso znali ali celo niso hoteli vcepiti v njegovo glavo zdravih načel.

Na začetku smo že jasno povedali, kako odločno obsojamo uporabo orožja na meji in drugod. Prav tako odločno pa ob-

dalje na 2. strani ■

Prodoren uspeh zelene liste na volitvah v Avstriji

Slovenski predstavnik Karel Smolle v dunajskem parlamentu

Na državnozborskih volitvah v Avstriji v nedeljo, 23. t.m., je dosegla velik in prodoren uspeh zelena alternativna lista Frede Meissner Blau, na kateri je bil izvoljen tudi predstavnik koroških Slovencev Karel Smolle, predsednik Koroške enotne liste in kandidat vseh narodnih manjšin v Avstriji. Z njegovo izvolitvijo se po mnogih desetletjih — minilo je več kot 70 let — vrača v dunajski parlament slovenski predstavnik. Na zeleni alternativni listi je bilo izvoljenih osem kandidatov, kar predstavlja glavno novost nedeljskih državnozborskih volitev v Avstriji. V dunajskem parlamentu odslej ne bodo le predstavniki socialistične, ljudske in svobodnjaške stranke, temveč tudi poslanci zelene alternativne liste, med temi pa slovenski državni poslanec Karel Smolle.

Vodilna avstrijska socialistična stranka (SPÖ) ima v novem parlamentu 80 poslancev, se pravi 10 manj kot doslej. Ljudska stranka (ÖVP) jih ima 77, štiri manj, svobodnjaška stranka (ÖFP) pa 18, in sicer šest poslancev več. Prvi dve stranki sta izgubili skupno 14 poslancev. V parlamentu na Dunaju je skupno 183 poslancev. Nobena stranka tudi tokrat nima absolutne večine, zato ne bo lahko sestaviti nove vlade.

Novoizvoljeni poslanec Karel Smolle je že izjavil, da bo v parlamentu vložil zakonski predlog za zaščito pravic narodnih manjšin v Avstriji, ki naj predvsem od-

nadaljevanje na 2. strani ■

Ssk ob izvolitvi Karla Smolleja

»Deželno tajništvo Slovenske skupnosti izraža izredno veselje in zadoščenje, da je bil v dunajski parlament izvoljen predsednik Koroške enotne liste in član predsedstva Narodnega sveta koroških Slovencev Karel Smolle. Po več kot 60 letih bo slovenski politični delavec zastopal narodne interese koroških Slovencev in ostalih narodnih manjšin v samem avstrijskem parlamentu.

Pogumna odločitev Koroške enotne liste, da se kot samostojen subjekt poveže v koalicio z "zelenimi", se je izkazala za pravilno. To je doslej najuspešnejša politična akcija Slovencev na Koroškem, odkar se od leta 1955 zaman borijo za polno izpolnitev avstrijske državne pogodbe. To je dokaz volje do življenja in politične zrelosti.

Očitno nenaklonjena stališča nekaterih listov in nekaterih krogov, ne le na Koro-

škem, ne morejo zamegliti dejstva, da gre za velik uspeh slovenstva sploh.

Slovenska skupnost iskreno čestita Karlu Smolletu, Koroški enotni listi in vsem rojakom na Koroškem. Njegovo kandidaturo je podpirala od vsega začetka, njeno predstavnitvo se je volilnega uspeha veselilo z njim že na Koroškem v poznih nedeljskih urah. Novoizvoljenemu poslancu izraža željo, da bi imel veliko uspehov v prizadevanjih za narodne in družbene pravice in da bi še naprej ostajal v plodnem prijateljskem in delovnem sodelovanju z zagovorniki samostojnega političnega nastopanja med Slovenci v Italiji.«

—o—

Zaradi znane iranske afere je ameriški predsednik Reagan sprejel odstop svojega svetovalca za vprašanja državne varnosti, admirala Poindexterja in odslovil člana sveta za varnost polkovnika Notha.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 30. novembra, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.15 Mladinski oder: »Živalske dogodivščine«; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 N.d.ški zvon; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila; 14.10 Karst Brothers - glasbeni kabaret; 15.10 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditvev; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 1. decembra, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Poljudno čtivo - Liki iz naše preteklosti: Janko Gerdol; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Lahkih nog naokrog; 14.30 Mladinski pas; 16.00 Zbornik: Osebnost; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 19.00 Radijski dnevnik.

■ TOREK, 2. decembra, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Čas in prostor: Povečmo v živo!; 15.00 Mladinski pas; 16.00 Zbornik: Razmišljanja o vsakdanjih stvareh; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Marija Mirtič: »Prekinjena zveza«, radijska igra; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SREDA, 3. decembra, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Cecilijanka 1986; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Gospodarska problematika; 14.40 Mladinski pas; 16.00 Od Milj do Devina; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni in družbeni odmevi; 19.00 Radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 4. decembra, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Odgovori v barvah; 14.30 Mladinski pas; 16.00 Na goriškem valu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Zbor »Giuseppe Peresson« iz Piana d'Arta; 18.00 Pričevanja o Tigru; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PETEK, 5. decembra, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Čas in prostor: Naš jezik - Ne prezimo!; 15.00 Iz filmskega sveta; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 6. decembra, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana: dirigent in pianist Tamas Vasary; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Poti do branja; 14.40 Drugi program; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Dramska vetrovnica: Janez Povše: »Čemú mi gosli, gosli zlate.« Življenje Simona Gregorčiča v treh podobah; 19.00 Radijski dnevnik.

Slovenski predstavnik Karel Smolle

■ nadaljevanje s 1. strani

pravi dosedanje pomanjkljive oziroma krivične manjšinske predpise. Z velikim veseljem in zadovoljstvom je ugotovil, da se je zelena alternativna lista krepko uveljavila tudi na vsem dvojezičnem ozemlju na Koroškem, kar pomeni, da so volivci razumeli in podprli prizadevanja Koroške enotne liste, ki je bila sklenila volilno zavezništvo s tako imenovanimi zelenimi, kateri so pokazali posluš in razumevanje tudi za manjšinske probleme. Poslanec Smolle, ki je teden pred volitvami priredil tiskovno konferenco tudi v Trstu, je po izvolitvi ugotovil, da se je prvič na Koroškem uveljavilo zavezništvo med Slovenci in Nemci, in sicer zavezništvo, ki temelji na *popolni enakopravnosti* med obema narodnima skupinama in na spoštovanju njunih temeljnih značilnosti. To je po njegovem ena glavnih novosti nedeljskih volitev na Koroškem, ki so dejansko potrdile težnjo, kakršna je prišla do izraza že na volitvah za novo kmetijsko zbornico, v nedeljo, 16. t.m., ko je dosegla lep uspeh lista Skupnosti južnokoroških kmetov.

Kdo je novi slovenski poslanec na Dunaju

Novoizvoljeni slovenski poslanec v dunajskem parlamentu Karel Smolle se je rodil 2. septembra leta 1944 v Celovcu. Tu je tudi dovršil slovensko gimnazijo in se že kot študent začel zanimati za manjšinske probleme. Pred leti je na Dunaju odprl prevajalsko pisarno, ves čas pa se je aktivno udeleževal političnega življenja in bil v vodstvu Narodnega sveta koroških Slovencev. Karel Smolle spada namreč v generacijo tistih slovenskih izobražencev na Koroškem, ki so prevzeli politično dediščino zdaj že pokojnega ravnatelja Jožka Tischlerja. Ta je namreč bil pridobil in navdušil za javno, manjšinsko politično delo skupino tedaj mladih fantov (Grilc, Warasch, Smolle in drugi), ki so zdaj na Koroškem vodilni med našo slovensko manjšino.

Reforma pokojnin in kazenskega postopnika

Vlada je pred dnevi odobrila skupino popravkov k zakonskemu osnutku za reformo pokojnin. Ti popravki bodo veljali tako za javni kot za zasebni sektor, razen nekaterih kategorij. Prvič bodo v Italiji uradno uvedli dopolnilne pokojnine s prostovoljnimi plačevanjem prispevkov za dopolnilne blagajne, ki se bodo pridružile obveznemu pokojninskemu sistemu ter jih bodo upravljale javne ali zasebne ustanove s predhodnim vladnim dovoljenjem. Upokojitveno starost za ženske bodo do leta 1998 povišali na 60 let. Poleg tega je vlada dobila pooblastilo, da poviša upokojitveno starost do 65. leta, in sicer v roku 36 mesecev po odobritvi pokojninske reforme.

Senat je v drugem branju odobril zakon, ki pooblašča vlado, da izda nov kazenski postopnik. Za zakon so glasovale vse

Poslanec Smolle ima družino (ženo - zdravnico in dva otroka) v Bistrici v Rožu, na Dunaju pa tudi vodi Informacijski center vseh narodnih manjšin v Avstriji, ki je nastal prav na njegovo pobudo.

Novemu državnemu poslancu za velik volilni uspeh iskreno čestitamo in mu želimo mnogo uspehov pri odgovornem delu v dunajskem parlamentu.

—o—

Da ni umrl zaman

■ nadaljevanje s 1. strani

sojamo in odklanjamo poskus kriminalizacije celotnega slovenskega naroda in z njim tudi naše slovenske manjšine v Italiji, kot smo mu priča tudi v zadnjih dneh v Trstu in Gorici. Smrt mladega fanta naj bo raje priložnost, da se nekatera vprašanja pojasnijo in dokončno uredijo, saj bomo na ta način najlepše počastili njegov spomin in njegova žrtev ne bo zaman.

IZVAJANJE

JUŽNOTIROLSKEGA PAKETA

Južnotirolska ljudska stranka zahteva od italijanske vlade, naj takoj odobri norme za preosnovo sodnega postopka na Južnem Tirolskem, to se pravi za uvedbo procesov v enem samem pogovornem jeziku. Šele potem, ko bo rimska vlada s tem dokazala dobro voljo, meni Magnago, bo Južnotirolska ljudska stranka pristala na razpravo o uresničevanju ostalih norm za izvajanje avtonomnega statuta.

Magnago se je ob isti priložnosti pritožil zaradi pretirane naglice, s katero hoče kar naenkrat vlada speljati zadevo do konca. Rim je namreč poudaril, da hoče rešiti vse točke nesoglasja, ki zadevajo južnotirolski paket, pred koncem leta. To pomeni, da bi morale vse paritetne komisije, ki so za to zadolžene, delati pod hudim pritiskom časa, na kar pa Južni Tirolci ne bodo pristali.

stranke. Zdaj ga bo morala ponovno odobriti poslanska zbornica. Novost je med drugim ta, da zakonik odpravlja sodna sporočila ter oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov.

Senat je odobril tudi zakon, ki se tiče nakupa prvega stanovanja za odvisne delavce. Tudi ta zakon se bo vrnil v poslansko zbornico za dokončno odobritev.

Končno se senat pripravlja na razpravo o finančnem zakonu, katerega so poslanci že potrdili.

—o—

Prebivalci celotne Dalmacije so včeraj nekaj po 15. uri občutili močan potresni sunek. Središče potresa je bilo pri Kninu. Sunek ni zahteval smrtnih žrtev. Kakih 10 ljudi je bilo ranjenih in je nastala gmotna škoda.

UMRL JE DIRIGENT ŠIJANEC

Iz Argentine je prišla vest, da je na vse svete umrl znani slovenski dirigent in komponist Marjan Šijanec. Rojen je bil leta 1907 v Pulju, mladost pa je preživel v Mariboru. Glasbo je študiral v Pragi in Parizu. Od leta 1935 do konca vojne je bil direktor radijskega orkestra v Ljubljani. Prve povojne čase je bil tudi v Trstu, kasneje pa je dirigiral v Turinu in v Bustu Arsiziu. Z milansko Scalo je leta 1947 opravil turnejo v Južni Ameriki. Takrat se je ustavil med slovenskimi zdomci v Argentini in postal stalni dirigent gledališča v La Plati. Kasneje je bil nekaj časa tudi stalni dirigent mestnega simfoničnega orkestra v Buenos Airesu.

Kot velik narodnjak se je udeleževal med Slovenci, zelo velik ugled pa si je pridobil v argentinski javnosti. Kot profesor glasbe je vzgojil cele generacije argentinskih poustvarjalcev. Med domačini je bil kot dirigent znan pod imenom Mariano Drago. Ob 50-letnici njegovega dirigentstva in zdaj po smrti so mu vodilni argentinski dnevnikarji posvetili zelo pohvalne članke.

EGIPT IN BLIŽNJI VZHOD

Egipt se boji, da Izraelu ni več do zamisli o mednarodni mirovni konferenci, ki naj bi razpravljala o pomiritvi položaja na Bližnjem vzhodu. To je izjavil egiptovski zunanji minister Butros Ghali, ki meni, da bi tako zadržanje Izraela imelo zelo negativne posledice za celotni razvoj nadaljnega dogajanja.

Kot znano, je septembra meseca tedaj izraelski ministrski predsednik Peres med sestankom z egiptovskim predsednikom Mubarakom pristal na zamisel o mednarodni konferenci. Njegov naslednik Shamir pa očitno ne kaže nobenega navdušenja. Egipt naglašja, da se je bil Peres angažiral ne le v lastnem imenu, marveč v imenu izraelske države, ki bi morala tudi pod novo vlado držati glavno besedo. Da Izraelu ni več do mednarodne mirovne konference, je precej jasno namignil tudi izraelski veleposlanik v Združenih narodih. Odtod zaskrbljena reakcija egiptovskega

INFLACIJA POD 5 ODSOTKOV?

Vse kaže, da bo inflacija v novembru letos zdrknila pod 5 odstotkov, če bodo potrjeni po vsej državi življenjski stroški, ki so jih izračunali v petih največjih severnoitalijanskih mestih. Na podlagi teh izračunov bi moral biti indeks življenjskih stroškov na drobno za 0,3 odstotka višji kot v oktobru. Upoštevajoč letno gibanje cen, bi morala tako inflacija obstati pri 4,6 odstotka, kar bi ustrezalo predvidevanjem, ki jih je izrekel ministrski predsednik Craxi. Med stroški, ki so v novembru najbolj vplivali na višanje, je stanarina. Tokrat so se cene na drobno, vsaj po izračunih osrednjega statističnega urada, najmanj zvišale v Trstu, in sicer za 0,2 odstotka. Zgodi se prvič po več letih, da bo inflacija padla pod pet odstotkov. Tako ugodno stanje je namreč bilo v prvih letih '70. Za prihodnje leto predvidevajo srednjo inflacijo okrog 4 odstotka, ki naj bi se znižala na tri odstotke ob koncu 1987. leta. Za primerjavo je letošnja inflacija v državah Evropske gospodarske skupnosti na višini treh odstotkov.

Ne bo obvezne menjave tuje valute

Jugoslovanska zvezna vlada uradno niti razpravljala in še manj sklepala o predlogu, naj se uvede obvezna menjava tuje valute ob vstopu na jugoslovansko ozemlje. Dokončno je bila tudi odpravljena že sama zamisel o plogu ali depozitu za jugoslovanske državljane ob izstopu iz Jugoslavije. Tako je v petek, 21. t.m., izjavil podpredsednik jugoslovanske zvezne vlade Miloš Milosavljevič v Radencih na IX. študijskih dnevih, imenovanih po prežgodaj umrlem glavnem uredniku ljubljanskega Dela, slovenskem časnikarju Mitji Gorjupu.

Letošnjih študijskih dnevov se je udeležilo nad 200 časnikarjev, povečini slovenskih, srečanje pa je priredilo Društvo novinarjev Slovenije. Študijski dnevi so se začeli v četrtek, 20. t.m., s predavanjem predsednika Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Jožeta Smoleta, ki je obravnaval problematiko odnosov med republikami, oziroma narodi in narodnostmi v Jugoslaviji in v tej zvezi vlogo sredstev množičnega obveščanja. Dejal je med drugim, da je stopnja teh odnosov čestokrat odvisna od pomanjkljivega informiranja. Tako si je tudi treba razlagati, po njegovem, na primer pomisleke, ki jih imajo nekateri na jugu države o skupnem slovenskem kulturnem prostoru.

Podpredsednik zvezne vlade Milosavljevič je v svojih izjavah med drugim pojasnil, da ima gradnja avtocestnih povezav, kot izhajajo iz osimskega sporazuma, prednost, kar pomeni, da je Jugoslavija odločena izpolniti obveznosti, ki izhajajo iz že omenjene mednarodne listine. Omenil je dalje vprašanje maloobmejnega prometa in naglasil, da je ta eden pomembnih dejavnikov za utrjevanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Miloš Milosavljevič je obširno obravnaval trenutno gospodarsko stanje v državi in opozoril zlasti na silno visoko stopnjo inflacije, ki jo bo moč

— tako je dejal — omejiti le z bolečimi spremembami na številnih in raznovrstnih področjih družbenogospodarske stvarnosti.

O teh spremembah je spregovoril tudi predsednik predsedstva CK Zveze komunistov Slovenije Milan Kučan, ki je obravnaval predvsem vlogo, naloge in odgovornosti Zveze komunistov v sedanjih trenutkih hude krize v Jugoslaviji. Pri tem se je zavzel za odprt dialog in za odkrito konfrontacijo stališč med vsemi družbenimi silami, kar naj poteka predvsem znotraj Socialistične zveze delovnega ljudstva, katero je govornik označil za organizacijo, v kateri delavski razred izvaja nadzorstvo nad svojo avantgardo.

—o—

IZRAEL IN OROŽJE IRANU

V Izraelu uradno še vedno niso ne potrdili ne zanimali govoric, po katerih je menda ta država dobavila določene količine orožja Iranu. Ministrski predsednik Shamir je sicer izjavil, da izraelska politika ne predvideva takega postopanja, glasovi iz zakulisja pa priznavajo, da je do dobav dejansko prišlo, in sicer zato, ker so hoteli Izraelci s tem pomagati Amerikancem in njihovim talcem v rokah islamskih skrajnežev. Hkrati je javna tajnost, da je Izrael vsaj do leta 1982 dobavljal orožje Iranu, da bi s tem preprečil morebitne sankcije proti Judom, ki živijo v oni državi.

Izraelski komentatorji od časa do časa ostro kritizirajo te dobave orožja, značilno pa je, da je javno mnenje glede tega problema precej apatično. Temu se pridružuje še vojaško-politični vidik; v vojni med Iranom in Irakom so Izraelci na iranski strani že zato, ker bi iraška zmaga predstavljala zanje povečano nevarnost nove protizraelske koalicije v bližini izraelskih meja.

NA FILIPINIH NOVA VLADA

Filipinska predsednica Aquinova bo verjetno še ta teden oblikovala novo vlado. Napetost v državi se je znatno umirila, čeprav je vojska še vedno v stanju največje pripravljenosti. Glasnik predsednice Aquinove je povedal, da bodo v vladi zamenjani kakšni štirje ministri. O poskusu državnega udara je dejal, da ni imel možnosti za uspeh, ker se je med zarotnike vrnilo več predstavnikov vojske, ki podpirajo vlado in ki so oblasti stalno obveščali o zaroti. Ni jasno, ali je dosedanji obrambni minister Enrile vpleten v to zadevo.

Dejstvo je, da je Aquinova z velikim olajšanjem ocenila njegovo odstranitev, saj je bil zadnje mesec njen politični nasprotnik. Februarja je skupno s sedanjim poveljnikom glavnega stana vojske, generalom Ramosom omogočil njeno zmago in prisilil k begu samodržca Marcosa. Zdaj je spet podprl Aquinovo, vendar je od nje dosegel obvezo, da zamenja nekatere levo usmerjene ministre in da odločneje nastopi proti komunistični gverili. Aquinova je tako določila rok do konca meseca, da se

gverilci pogodijo z vlado glede premirja, drugače bo vojska ukrepala. Ramos trdi, da so državni udar pripravljali vojaki, ki so ostali zvesti Marcosu.

Medtem se v državi nadaljujejo politični zločini in je očitno, da hočejo atentatorji raznih političnih skupin spraviti v zadrženo predsednico republiko Corazon Aquinovo.

13. novembra je bil ubit levičarski sindikalist Olalia. 4 dni nato so umorili bivšega poslanca Puzona, ki je bil prijatelj obrambnega ministra Enrila. Za umor Puzona so prevzeli odgovornost komunistični gverilci, ki se imenujejo »Nova ljudska vojska«. Ti obtožujejo Enrila, da je odgovoren za umor sindikalista Olalie.

Dne 20. t.m. je eksplodirala bomba v neki veleblagovnici v središču Manile ter je eksplozija ranila preko 30 ljudi.

22. t.m. je prišlo do novega atentata. Ubit je bil mohamedanski voditelj Tugung, ki podpira politiko predsednice republiko. Ubija sta bila tudi neki član njegove telesne straže in neki policijski agent. Več ljudi pa je bilo ranjenih.

Pisma uredništvu:

ŠE O RAZSTAVI »KELTSKI NOVCI« V TRSTU

Spoštovani,

v zadnji številki je vaš cenjeni časopis objavil vest o otvoritvi razstave »Keltski novci« v Trstu. Vest je bila nepopolna.

Prireditelji postavite v Trstu so naslednji: Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Tržaška kreditna banka ob sodelovanju Pokrajinskega muzeja v Kopru in Deželnega nadzorništva za spomeniško varstvo. Razstavljeni novci so last Narodnega muzeja iz Ljubljane z manjšim dodatkom (ena vetrina) Deželnega nadzorništva. Pobuda spada v sklop kulturnega delovanja Narodne in študijske knjižnice oziroma njenega odseka za zgodovino, ko se celotni tržaški publiki (slovenski in tržaški italijanski) nudijo dobrine iz pretekle in sedanje kulture na Slovenskem. V sodelovanju s Pokrajinskim muzejem (prej je bila razstava v Kopru) smo na novo natisnili dvojezični katalog razstave. Ne smemo prezreti, da smo uspeli v našo pobudo vplesti še Deželno nadzorništvo, kar ne bi bilo mogoče nekaj let nazaj.

Milan Pahor, ravnatelj

Ravnateljju Milanu Pahorju se zahvaljujemo za pojasnila, ki jih prav radi objavljamo. (Ured.)

—o—

BENCIN PO ZNIŽANI CENI TUDI V TRSTU

Vesti o vsebini novega zakonskega osnutka o bencinu po znižanih cenah za tržaško in goriško pokrajino so še vedno skope in neuradne. Znano je le, da vsebuje osnutek, ki so ga odobrili ministri, izboljšave v primerjavi z zakonom, ki bo zapadel konec letošnjega leta, in da bodo olajšave, ki jih ima goriška pokrajina, kar se tiče goriv, raztegnili tudi na tržaško območje. Ni pa še znano, če so ministri sprejeli goriške zahteve, naj bi podvojili dosedanja kontingent bencina po znižanih cenah. Prav tako tudi ni pojasnil o povečanju kontingenta dieselskega goriva, ki trenutno znaša 12 milijonov litrov letno.

Neuradno naj bi Trst prejel enako količino bencina po znižani ceni, kot Gorica. Vprašanje je sedaj, če bo teh ukrepov deležno samo mesto ali celotna tržaška pokrajina. Prav tako še tudi ni bilo rešeno vprašanje, če bo šlo za 15 ali za 30 milijonov litrov bencina. Že sedaj pa je treba poudariti, da bo tudi tržaški avtomobilist lahko razpolagal sicer še nedoločeno količino bencina, za katerega bo moral odšteti le 600 lir za liter.

Pevska revija Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu

Kljub slabemu vremenu je bilo v nedeljo, 23. novembra, v tržaškem Kulturnem domu sorazmerno veliko ljudi. Prišli so poslušati letošnjo pevsko revijo, ki jo je priredila Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu. Na reviji je nastopilo 12 pevskih an-

dejevstvo, da so vsi nastopajoči pokazali večji smisel za muziciranje in za homogeno, zlito petje. Očitno je namreč, da je bilo precej dela vložnega prav v oblikovanje pevske, dihalne tehnike (ki pa bi se jo dalo kljub vsemu, pri večini primerov še izboljšati) in zlitosti zbora. V tem smislu smemo tudi trditi, da je bilo čutiti določene pomanjkljivosti zaradi popustljive koncentracije posameznikov, tako da je prišlo do nekaterih napak, predvsem glede intonacije nekaterih zborov, kot tudi solo vlogah nekaterih zapetih pesmi.

Na nedeljski reviji so nastopili dekliški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj, Mešani zbor »sv. Jernej«, cerkveni zbor iz Sv. Križa, Fantje izpod Grmade, ženski zbor »Repentabor«, škedenjski pevski zbor, mešani zbor »Milan Pertot« iz Barkovelj, Dekliški zbor Devin, Mešani zbor »Marij Kogoj« od Sv. Ivana, moški zbor Novega sv. Antona, dekliška skupina MPZ »Vesela pomlad« z Opčin in Tržaški mešani zbor, ki je zaključil večer.

Kot smo že rekli za Cecilijanko, smemo trditi tudi ob pevski reviji Zveze cerkvenih pevskih zborov, da je opaziti določeno počasno, a jasno rast v smeri kvalitete. Zelo pozitivno je dejstvo, da pri mnogih zboreh pojejo v glavnem mladi ljudje, čeprav se nam zdi istočasno škoda, da nekateri starejši pevci zapuščajo zборе, pri katerih bi lahko še veliko pomagali, predvsem v

Slovenska skupnost je prejšnji teden odposlala Deželnemu tehničnemu odboru ugovor proti sklepu tržaškega občinskega sveta št. 464 z dne 4. novembra 1986, s katerim je le-ta ratificiral sklep prejšnjega občinskega odbora z dne 26.6.1986, ki uvaža varianto št. 46 k regulacijskemu načrtu, da omogoči namestitev sinhrotrona pri Bazovici namesto znotraj obstoječega Področja za znanstvene raziskave pri Padričah.

V zadevni vlogi so navedene vse hibe pravne, upravne in tehnične narave omenjenega sklepa, na osnovi katerih Ssk zahteva njegovo razveljavitev.

samblov. Ljubitelji zborovske pesmi so imeli priložnost prisluhniti ne le tistim pevskim zborom, ki delujejo v okviru Zveze, ampak tudi nekaterim drugim vokalnim ansambлом. V skoraj dveurnem programu so poslušalci bili ocenjevalci stanja zborovskega petja v številnih krajih tržaške pokrajine.

Poslušalci so poslušali petje štirih ženskih, oziroma dekliških skupin, dveh moških pevskih zborov in šest mešanih pevskih sestojev. Zbore so vodili: Ljuba Smotlak, Franc Pohajač, Albin Verginella, Ivo Kralj, Tone Bedenčič, Ignac Duh, Dušan Jakomin, Aleksandra Pertot, Herman Antonič, Andrej Pegan, Edi Race in Tomaž Simčič.

Na splošno smemo govoriti o kvalitetni in uspešni reviji, ki so jo kvarili le manjši spodrsrljaji nekaterih nastopajočih pevskih zborov. Za nekatere zборе namreč smemo mirne duše trditi, da so v sorazmerno kratkem času vidno napredovali in so nastopali z veliko suverenostjo in dovršenostjo. To velja predvsem glede izbire pesmi, kot tudi glede podajanja in prikazane pevske kulture. Predvsem se nam zdi spodbudno

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabita na večer z

Bernardo Fink

Mezzosopranistko, ki se je rodila v Argentini, bo spremljala pianistka Blaženka Arnič. Koncert bo v Peterlinovi dvorani v Trstu v soboto, 29. novembra, ob 20.30.

nižjih legah. Vsem zborom, posebno tistim, ki so stalno prisotni pri bogoslužju in drugih potrebah v svojih krajih, pa gre nedvomna pohvala in hvaležnost za opravljeno delo.

Letošnja revija, kot je tudi uvodoma poudaril predsednik Zveze cerkvenih zborov, prof. Harej, je bila posvečena pesniku Gregorčiču ob 80-letnici njegove smrti. V svojem govoru pa je dr. Harej nekaj misli posvetil tudi 400-letnici smrti Primoža Trubarja, glavna misel pa je šla slovenski pesmi, ki je, po Harejevih besedah, »ohranjala in podpirala in nas tudi danes podpira v naših kulturnih iskanjih in narodnih težnjah«.

—o—

ODPRTJE AKADEMSKEGA LETA

Na tržaškem vseučilišču so v soboto, 29. t. m. uradno odprli novo akademsko leto 1986-87. Slavnostni nagovor je imel rektor Paolo Fusaroli, ki je med drugim naglasil, kako ima tržaška univerza čedalje več dogovorov o znanstvenem in tehničnem sodelovanju z drugimi vseučilišči po svetu. Takih dogovorov, ki so že operativni ali pa jih zdaj dopolnjujejo, je že okrog 50.

Kje naj bo sinhrotron

Še vedno se pridno sestajajo člani Koordinacijskega odbora kraških vasi, v katerem so predstavniki političnih, kulturnih in drugih organizacij iz Bazovice, Padrič, Gropade, Trebč, od Banov in Ferlugov. Glavni predmet razprave je, kot je razumljivo, vprašanje lokacije sinhrotrona. Domačini soglasno vztrajajo na stališču, naj se sinhrotron namesti na raziskovalnem območju 1, kot je bilo določeno pred leti, ne pa v neposredni bližini Bazovice.

Koordinacijski odbor je pripravil ugovor zoper sklep tržaškega občinskega sveta, ki je bil s spremembo urbanističnega

načrta dejansko omogočil novo lokacijo sinhrotrona. Prepis ugovora so podpisniki poslali predsedniku deželne vlade, tržaškemu županu in predsedniku tržaške pokrajine. Prav tako so podpisniki vzeli na znanje ugovor, ki je bil naslovljen na deželni nadzorni odbor v Trstu in ki se tiče nezakonitosti, ki so bile zagrešene pri sprejemanju že omenjenega sklepa tržaškega občinskega sveta.

Na zadnji seji Koordinacijskega odbora so tudi razpravljali o metanizaciji vasi na vzhodnem tržaškem Krasu. Zdi se, da bo metan prišel do Bazovice prihodnje leto.

Prejeli smo

ZA ODPRTO MEJO IN GLOBALNO ZAŠČITO MANJSINE

V sredo, 12. novembra, je bilo v Gorici, na sedežu Slovenske kulturno gospodarske zveze, srečanje med Teritorialnim odborom SKGZ za goriško pokrajino in delegacijo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva (SZDL) Nova Gorica.

Delegaciji sta vodila predsednik TO SKGZ za Goriško dr. Mirko Primožič in predsednik OK SZDL Nova Gorica, Branko Dolenc.

Predstavniki TO SKGZ za Goriško so goste seznanili s sedanjim političnim položajem v Italiji in še posebej na krajevni ravni v Gorici, kjer prihaja do zaostritve odnosov med določenimi krogi italijanske večine in slovensko narodnostno skupnostjo. Obenem pa so poudarili zahtevo vseh Slovencev v Italiji po celoviti zakonski zaščiti ter težnjo po ustvarjanju vsebinske klime sožitja med tu živečima narodnostima ter poglobitvijo obmejnega sodelovanja.

Predstavniki OK SZDL Nova Gorica so podčrtali prizadevanja, da se tudi v bodoče uresničuje čim tesnejše sodelovanje z vsemi dejavniki slovenske narodnostne skupnosti na Gorikem in da se v razširjanju odnosov z javnimi upravami na tem območju stalno upošteva njihovo odprtost in zavzetost do problemov slovenskih občanov, kot tudi njihove iskrenosti po poglabljanju medsebojnega sodelovanja.

Strani sta bili enotni, da je potrebno utrjevati že obstoječe sodelovanje med Slovenci na obeh straneh meje ter iskati še nove možnosti uresničevanja skupnih pobud na kulturnem, športnem, gospodarskem in drugih področjih.

Podčrtalo se je potrebo, da se ohrani odprta meja, kot skupni dosežek vseh demokratičnih sil, tako v potrditev dobro sosedskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo, kot za ohranitev Slovencev v Italiji vsakodnevne življenjske vezi z matičnim narodom.

Uresničevati se morajo sklepi, ki izhajajo iz osimskih sporazumov podpisanih med Italijo in Jugoslavijo. Pri tem je treba še posebej podčrtati potrebo, da italijanski parlament končno izglasuje globalni zaščitni zakon za slovensko narodnostno skupnost v Italiji in tako izpolni obveze sprejete na mednarodni ravni.

—o—

SPOMINSKA PLOŠČA ŽUPNIKU OSKARJU PAHORJU

V Mirnu pri Gorici bo v soboto, 29. novembra, v župnijski cerkvi slovesno odkritje in blagoslovitev spominske plošče dolgoletnemu župniku Oskarju Pahorju (1886-1964) ob stoletnici rojstva. Pričetek slovesnosti je ob 17. uri, sledila bo sv. maša s somaševanjem duhovnikov — mirenskih rojakov. Na slovesnost so iz zamejstva še posebej vabljeni Rupenci in Pečani, med katerimi se mnogi kot nekdanji mirenski župljani gotovo še spominjajo pokojnega dekana Pahorja.

Počastitev Gregorčičevega spomina v Drežnici

V nedeljo, 23. t.m. ob petih popoldne je bila v župnijski cerkvi v Drežnici, pod primorskim vršcem Krnom, osrednja slovesnost ob 80-letnici smrti Simona Gregorčiča. Za to priložnost so orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Antona Nanuta, združeni primorski pevski zbori in vokalni solisti izvedli kantato na Dunaju živečega skladatelja in duhovnika Avgusta Ipavca z naslovom »Pusti peti mojga slavca«. Uvodno razmišljanje pred izvedbo kantate je podal pesnik Ciril Zlobec, nato pa smo poslušali dobro uro dolgo trajajočo vokalno-instrumentalno skladbo, ki je na svojstven način obudila spomin na Gregorčičevo življenje in delo. Če bi jo skušali zelo na kratko oceniti, potem bi morali tako v glasbeni govorici kot v sceni poudariti izrazito ljudsko občutje. Pozna pa se, da Ipavec dobro obvlada tehnično-oblikovne

Ženski pevski zbor iz Laškega priredi v četrtek, 4. decembra, ob 18. uri, miklavževanje z igrico za otroke v župnijski dvorani v Romjanu.

zahteve monumentalne vokalno-instrumentalne glasbe. Kaže tudi, da se je prav v težnji, biti razumljiv širokim slojem poslušalcev, v slogu naslonil na klasične in v evropski glasbeni zgodovini preizkušene oblike, močan pa je tudi vpliv slovenske ljudske pesmi.

Celotno prireditev v Drežnici je neposredno prenašala ljubljanska televizija, poleg nje še radio Ljubljana in radio Trst A. Poleg velikega števila poslušalcev se je

slavlja udeležilo več visokih zastopnikov slovenskega političnega in kulturnega življenja. Zaradi velikega zanimanja javnosti so organizatorji poskrbeli še za dve generalki odprtega tipa z izvedbo kantate, v soboto zvečer in v nedeljo ob eni popoldne.

V uradni program Gregorčičevega leta je sodila tudi maša v pesnikov spomin, ki jo je v nedeljo dopoldne ob somaševanju domače duhovščine daroval v Kobaridu koprski škof-pomočnik msgr. Metod Pirih.

—o—

EVROPSKA SKUPNOST IN SZ

Pojavljajo se stvarne možnosti za normaliziranje političnih, gospodarskih in trgovinskih odnosov med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Sovjetsko zvezo. To je v Bruslju povedal Willy De Clerck, ki je v sklopu evropske komisije pristojen za stike z drugimi državami. Dodal je, da je Moskva že pristala na zadevni predlog Skupnosti, in v pripravi je prvo zasedanje izvedencev z obeh strani.

To zблиževanje se vključuje v širši okvir dialoga med Evropsko gospodarsko skupnostjo in organizacijo SEV, ki gospodarsko povezuje države sovjetskega bloka. Stiki se zdaj vzpostavljajo tudi ločeno s posameznimi državami: tako se bodo v kratkem začela že prava pogajanja za trgovinski sporazum med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Češkoslovaško. V primeru Romunije pa je predvideno sodelovanje kar na globalni ekonomski ravni. De Clerck ni pojasnil, kakšen tip sporazuma naj bi skupnost vzpostavila s Sovjetsko zvezo.

Pestro delovanje v Brdih

Proti koncu oktobra smo se člani društva »F. B. Sedej« zbrali na prvi uradni seji, da bi se pogovorili o nadaljnjem delu. Po uvodnem pozdravu g. župnika Antona Lazarja je bilo branje zapisnika o preteklem delovanju. Sledila je krajša misel, nato pa priprava na dan vseh svetih in na zahvalno nedeljo. Po daljši razpravi, med katero je prišlo na dan veliko novih točk, se je seja zaključila.

Prvega novembra smo se po sveti maši zbrali na trgu pred cerkvijo in se spomnili vseh žrtev druge svetovne vojne. Po govoru g. župana Ivana Humarja sta mešani zbor »F. B. Sedej« in moški zbor »Briški grič« zapela nekaj pesmi žrtvam v spomin. Popoldne smo se po blagoslovu v cerkvi zbrali na pokopališču, kjer smo se v molitvi in s petjem spomnili naših rajnih.

V torek, 4. novembra, smo se sestali člani širšega odbora S.K.P.D. »F. Borgia Sedej« in razpravljali o naslednjih točkah: zahvalna nedelja, mešani in mladinski zbor (potreben je nov klavir), predavanje o nadškofu Sedeju 7. decembra v Števerjanu, festival, Števerjanski vestnik in Dramska skupina. Novi klavir, ki so ga kupili pred kratkim, bo služil mešanemu in mladinskemu zboru ter glasbeni šoli. Poudarili

smo važnost, ki jo imajo predavanja o nadškofu Sedeju v Katoliškem domu v Gorici, njihov niz pa se bo zaključil v Števerjanskem domu 7. decembra z veliko slovesnostjo. Posebni odbor, ki skrbi za pripravo festivala, pripravlja zanimiv in pester spored. Dramska skupina se pridno pripravlja na uprizoritev Finžgarjevega dela Veriga. Druga letošnja številka Števerjanskega vestnika pa je izšla sredi novembra.

Višek letošnje prelepe jeseni v Brdih je bila zahvalna nedelja, 9. novembra. Pri sveti maši smo se zahvalili Bogu za prelepe darove. Otroci, starši in skavti so pri darovanju prinašali na oltar tipične pridelke, vse to pa je spremljala zahvalna beseda dveh skavtov. Po maši je župnik Anton Lazar ob pomoči bogoslovca Karla Bolčine blagoslovil motorna vozila, nato pa se skupno z možmi in fanti vrnil v cerkev, kjer se je nadaljevala pobožnost. Pri popoldanskem blagoslovu je duhovnik, ki je bil v gosteh, govoril o duhovnih poklicih. Celodnevno češčenje in zahvala Bogu sta se zaključili v Sedejevem domu ob nagrajevanju zmagovalcev športnega tedna, nastopu gojencev glasbene šole ter ob kozarcu briškega vina.

Matjaž Terčič

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA »Človek in čas«, novo delo Ivana Artača

Nekaj misli ob gledanju filma o Primožu Trubarju

Slovensko občinstvo si je že prejšnjo in zadnjo nedeljo po ljubljanski televiziji ogledalo prvi in drugi del televizijske nadaljevanke o Primožu Trubarju, ki jo je režiral Andrej Stojan. Istočasno so predvajali v Cankarjevem domu v Ljubljani celovečerni film »Heretik«.

Že uvodoma moramo priznati, da je v vsej slovenski javnosti vladalo za ta film veliko zani-

manje. Kot pa se rado zgodi, je mnenje po prvih predstavah, predvsem po televizijskem predvajanju, manj navdušujoče. Celovečernega filma, namenjenega kinodvoranam, si nismo ogledali, nekaj besed pa lahko spregovorimo o dosedanjih dveh televizijskih nadaljevankeh.

Nedvomno moramo priznati, da gre za veliko in zahtevno delo, ki je pomenilo velik preizkusni test za slovensko televizijo in filmske režiserje. Scenarij Draga Jančarja je namreč sam po sebi zanimiv, četudi, po mnenju nekaterih kritikov, vse premalo upošteva resnično stanje, jezik in miselnost Slovencev v času reformacije. Gledalec televizijske nadaljevanke si mogoče tudi čaka nekaj več dinamičnih ali skupinskih scen, nekaj več pokrajinskih panoram in prikazov tedanjega družbenega stanja. Mogoče bi si želeli tudi boljšega tonskega dela in svetlejših scen, saj je vzdušje, gledano v celoti, precej mračno in temno. Celo vesele scene so premalo svetle, premalo sijoče.

Te drobne pomanjkljivosti pa ne morejo izbrisati nadvse pozitivnega mnenja, ki ga ima človek, ko sledi filmu. Kljub določeni statičnosti namreč, dogajanje prevzame človeka in ga popelje v sicer vsaj delno znani, a v meglo zaviti svet slovenske reformacije, v življenje Primoža Trubarja in Trubarjevih prijateljev, somišljenikov in nasprotnikov, ki je že sam po sebi nadvse zanimiv. Največje pohvale zaslužijo igralci s Poldetom Bibičem - Trubarjem na čelu, ki res prepričljivo poustvarjajo svoje like, lepa je scenografija, žal pa so režiser in ostali pozabili na možnost, da bi posneli resnične scene na prizoriščih Trubarjeve prisotnosti v Trstu in Gorici. Prepričljivi so kostumi Marije Kobi in glasba Janja Goloba.

Ko torej po teh dveh nadaljevankeh čakamo na ostali dve, smo prepričani, da bomo ob koncu lahko o televizijski nadaljevanke Primož Trubar, kljub nekaterim pomanjkljivostim, lahko pohvalno spregovorili in s tem v zvezi rekli, da je to pomemben film v slovenski filmski produkciji.

PETNAJSTI LITERARNI NATEČAJ »MLADIKE«

1. Revija Mladika razpisuje nagradni literarni natečaj za izvirno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi poljubne vsebine.

2. Rokopis je treba poslati v dveh čitljivo pretipkanih izvodih na naslov MLADIKA, ul. Donizetti 3, 34133 TRST, do 31. decembra 1986. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v spremnem pismu, opremljenem z istim geslom ali šifro.

3. Ocenjevalno komisijo sestavljajo: univ. profesor in kritik Martin Jevnikar, pisatelj Alojz Rebula, pesnik Albert Miklaveč, prof. Ester Sferco in odgovorni urednik revije Marij Maver. Mnenje komisije je dokončno.

4. Na razpolago so sledeče nagrade: za črtico ali novelo: prva nagrada 150.000 lir, druga nagrada 100.000 lir, tretja nagrada 50.000 lir. Za ciklus pesmi je prva nagrada 100.000 lir, druga nagrada 50.000 lir, tretja nagrada 30.000 lir.

5. Izid natečaja, ki je odprt vsem, ne glede na bivališče, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku — Prešernovem dnevu — na javni prireditvi in po časopisju ter bo sporočen z osebnim pismom nagrajencem.

Vsi teksti ostanejo v lasti Mladike. Nagrajena dela bodo objavljena v letniku 1987. Objavljena bodo lahko tudi druga dela, za katera bo komisija mnenja, da so primerna za objavo.

Plečnikova razstava v Ljubljani

Jože Plečnik velja za najvidnejšega slovenskega arhitekta, o katerem je posebno v zadnjih letih precej govora. Se posebej moramo za njegovo poznanje omeniti letošnjo spomladansko razstavo v pariškem centru Georges Pompidou, ki je tudi v francoskem merilu doživela velik uspeh, saj je privabila na to razstavo več kot stotisočglavo množico obiskovalcev.

To isto razstavo, a le s potrebnimi popravki, si od 20. novembra do 3. januarja 1987 lahko ogledamo v hali A ljubljanskega Gospodarskega razstavišča. Pomembnost razstave je velika, saj si človek res lahko ustvari precej jasno podobo o Plečnikovem ustvarjanju, o njegovih ciljnih in razmerah, v katerih je delal. Organizatorji te kulturne pobude so poskrbeli za potrebne priložnostne publikacije in izšolane vodiče, ki goste spremljajo ne le po razstavi, ampak tudi po Ljubljani, tako da si lahko v prvi osebi ogledajo Plečnikove stavbe in cerkve.

Ko se bo zaključila, pa se ta razstava ne bo dokončno razdrla, ampak jo čaka še dolga pot po raznih evropskih središčih, mogoče pa celo pot v Združene države Amerike, kjer naj bi tudi predstavili tega slovenskega arhitekta svetovnega nivoja širši javnosti.

Plečnikovo razstavo spremlja še pet dopolnilnih prireditev. Pri tem velja omeniti predvsem razstavo o Plečnikovih učencih, se pravi o delih, ki izhajajo iz Plečnikove šole, razstavo, ki prikazuje Plečnikov odnos do stebrov in stebrišč ter razstavo o Plečnikovi bibliografiji, ki dokazuje, da se je o tem umetniku sorazmerno in kljub vsemu veliko pisalo, da pa posebno v zadnjih letih postaja vse bolj znan in cenjen tudi v tujini.

Ob tej priložnosti sta izšli tudi dve publikaciji o Plečniku in njegovem delu ter nekaj priložnostnih razglednic in posnetkov. Zaradi pomembnosti Plečnikovega dela smo gotovi, da bo

nadaljevanje na 8. strani ■

»Človek in čas«, novo delo Ivana Artača

Slovinci smo v teh dneh dobili novo knjigo, ki je vredna visoke ocene. Napisal jo je profesor Ivan Artač in ima naslov »Človek in čas - tretji del«, s podnaslovom »Evropa po letu 1815«. Izdal in založil jo je Deželni šolski urad za Furlanijo-Julijsko krajino v Trstu ter je namenjena tretjemu razredom srednje šole kot učbenik zgodovine in državljanske vzgoje. Že po bežnem listanju pa je moč ugotoviti, da knjiga prerašča šolski okvir in da spada tudi na police domačih knjižnic.

Že naslov »Človek in čas« obeta širši zajem in živahnejši pristop, kot ju poznamo pri večini tradicionalnih zgodovinskih učbenikov. Privlačnejši je. Prva misel, ki se porodi ob njem, se zato ne glasi »to se bo pa treba učiti«, marveč »to me pa zanima«. A preden naštejemo vrline tega dela, si oglejmo kazalo, da nam bo jasen obravnavani čas: Evropa po Dunajskem kongresu, Pomlad narodov, Na pragu 20. stoletja, Prva svetovna vojna, Druga svetovna vojna, Najnovejši čas. Na koncu je še samostojno poglavje Državljanstva vzgoja, ki obsega ureditev italijanske države, seznam in opis najvažnejših mednarodnih organizacij, besedilo Splošne deklaracije o človekovih pravicah in pa tekst italijanske ustave v zelo skrbnem prevodu dr. Marjana Bajca. Knjiga je predvsem napisana zelo jasno in pregledno ter v razumljivem in živahnem jeziku. Za dodatno preglednost služijo kratka gesla ob robovih tekstov, za pestrost in dokumentacijo pa slike in fotografije, tudi v barvah, in pa številni zemljevidi in črteži.

Bogastvo podatkov je izredno. Avtor ni spregledal tako rekoč niti enega samega količaja pomembnega dogodka in človeka iz zadnjih 150 let dogajanja predvsem v Evropi, pa tudi drugod po svetu. Z enako skrbnostjo sledi miselnim tokovom, vsem pomembnejšim gibalom človekovega duhovnega in tvarnega napredka, pa seveda tudi silnicam, ki so vodile v konflikte in katastrofe. Kjer je le mogoče, išče primerjave in vzporednosti. Tako dobi bralec še nazornejši vtis o prepletanju in soodvisnosti vsega, kar sestavlja zamotano zgodbo o človeškem nehanju, imenovano tudi zgodovina.

Ob koncu vsakega ožjega poglavja zasledimo stalne rubrike: Zanimivosti, časovne preglede obdobja ter vrsto vprašanj, kjer se bralec lahko preizkuša o sprejetem ali obnovljenem poznanju snovi. Ta del je najizraziteje »šolski«, a je lahko zanimiv tudi za starejše. Vsako širše poglavje pa ima na koncu še kratek povzetek. Pred nami je zares sistematično delo. Morda najvišja odlika Artačevega »Človek in čas« pa je način, kako je v pregled svetovnega in evropskega zgodovinskega dogajanja vpletel slovenski delež. Navedel in pojasnil je vse ključne dogodke ter naštel vse pomembnejše akterje od začetka prejšnjega stoletja do današnjih dni. Četudi je šel marsikje v dobrodošle podrobnosti, vse do današnjih zamejskih problemov, je pa vendar vse tako vraščeno v celotno sliko, da lahko vsakdo začuti slovensko soudeležbo v veliki avanturi človeštva, v dobrem in v zlem. Dodatno okrepi to občutje slikovno in zemljevidno gradivo, ko poleg svetovnih osebnosti srečujemo tudi nam domače obraze, poleg kolonialnih imperijev zemljevide slovenskega ozemlja, poleg slik s svetovnih bojišč spomenike padlim po naših vaseh. Zato moramo vsem vrlinam, ki smo jih opazili v Artačevi knjigi »Človek in čas«, dodati še eno: domača nam je!

S. M.

Sodobno kmetijstvo

Viri okužbe mleka z mikroorganizmi

Mleko je energetsko in prehransko bogato živilo. Glavne prehranske sestavine mleka so maščoba, beljakovine, mlečni sladkor, minerali in vitamini. Zato je dober substrat za življenje in delovanje številnih vrst mikroorganizmov, ki jih lahko štejemo za »pomembno« vsebino mleka. Te mikroorganizme delimo na tehnološko koristne in tehnološko škodljive. Kadar želimo predelovati mleko v fermentirane mlečne izdelke, nam mlečnokislinske bakterije predstavljajo tehnološko koristne mikroorganizme. Žal pa je v mleku mnogo nezaželenih mikroorganizmov, ki zmanjšujejo njegovo higiensko vrednost, obstojnost in primernost za predelavo. Mikroorganizmi povzročajo biokemijske spremembe posameznih sestavin mleka in prav te spremembe se kažejo na njegovih fizikalno-kemijskih, prehranskih in organoleptičnih lastnostih.

Naloga proizvajalcev mleka je njegova zaščita pred vdorom mikroorganizmov in preprečevanje njihovega razvoja v njem. Da bi to dosegli, je nujno dobro poznati izvore mikroorganizmov, okoliščine njihovega razmnoževanja in spremembe mleka, ki jo le ti povzročajo.

Na poti do potrošnika pride mleko v dotik z mnogimi predmeti in ljudmi. Okužba mleka je lahko živa in neživa природа.

Živo prirodo pomenijo pri tem molzna žival, ljudje, ki imajo opravka z mlekom, insekti, muhe, neživo prirodo pa molzni stroj, mlekarska oprema, hrana, voda in zrak. Prve površine, s katerimi pride mleko v dotik, so notranjost vimena in seskov kanal. Kljub dobrim higienskim ukrepom vsebuje mleko po molži še določeno število mikroorganizmov, ki pridejo skozi seskov kanal in se v njem na zaostalem mleku razmnožujejo. Če je žival bolna, pridejo v mleko tudi škodljivi mikroorganizmi. Večji vir okužbe mleka so prah, nečistoča kože in dlake molzne živali; posebej če so razmere nehigienske je to skupaj z možnostjo, da pridejo v stik z mlekom okuženi ali bolni ljudje ter tisti, ki ne pazijo na telesno higieno. Zato je potrebno vse osebe, ki ima opraviti z mlekom, občasno zdravniško pregledati.

Številne raziskave so pokazale, da sta glavni vir okužbe mleka slabo ali nepravilno čiščen molzni stroj in mlekarska oprema. Ostanke mleka, vlaga in neprimerne temperatura pogojujejo razvoj vseh vrst mikroorganizmov, ki ostanejo na površini te opreme. Ob daljšem zanemarjanju mlekarskega stroja in opreme lahko le-ti postanejo prava gojišča nečistoče in stalen vir okužbe mleka.

Kakovost mleka zmanjšuje tudi mikroflora, katere vir sta stelja in slaba krma.

Številne črevesne bakterije se iz stelje prenašajo na vime živali, od tu pa ob slabi higieni v mleko. Tudi slaba krma kvari mleko. Zrak je manj pomemben vir okužbe mleka, je le nosilec prašnik delcev, ki nosijo mikroorganizme, ki pa se v njem ne razmnožujejo. Vir okužbe je tudi voda, če ni neoporečna. Hlajenje mleka takoj po molži pogosto zakrije napake nehigienskega pridobivanja, vključno z nezadovoljivo čiščeno mlekarsko opremo.

Hlajenje mleka je velik napredek pri predelavi mleka, saj močno preprečuje kvarjenje surovega mleka, vrednost pa mu zmanjšuje dejstvo, da se nekateri mikroorganizmi množijo tudi pri nizkih temperaturah. Imenujemo jih psihotrofi. Rastejo pri nizkih temperaturah in kvarijo mleko, pospešujejo razpad beljakovin in maščobe. V prvi fazi se kaže le sprememba okusa, pri daljšem skladiščenju pa se pojavi vrsta napak, ki jih ni mogoče odpraviti. Psihotrofi so v tleh, vodi, na rastlinah in živalih in so glavni vir okužbe surovega mleka, slabo čiščen molzni stroj, mlekarska in hladilna oprema. Visoko skupno število mikroorganizmov nad 200.000 ml za hlajeno zbrano mleko lahko pripisemo okužbi med molžo in slabi opremi in če je še slabo hlajeno, ima pogosto več milijonov mikroorganizmov v mililitru, kar nikakor ni redkost. Zato še enkrat higiena!

Z. T.

FRIEDL VOLGGER

2

Komunist, vohun ali še kaj drugega?

(iz knjige *Z Južnim Tirolom na razpotju*)

Minister me je zelo prijazno sprejel v svojem uradu ter mi zagotovil vso pomoč. Bil je tudi predsednik Rdečega križa. Po- sle je vodila glavna tajnica Jara Ribnikar, žena izdajatelja časopisa »Politika«. Minister se je takoj telefonsko povezal z Ribnikarjevo.

Le mimogrede sem vprašal, če bi lahko tudi sam govoril z maršalom. Minister mi je dejal, da se bo pozanimal, vendar je bilo opaziti, da dvomi v uspeh. Naslednjega dne mi je sporočil, da Tito ni povsem naklonjen moji želji, a da moram imeti potrpljenje. Čakati da moram najmanj tri dni, med tem pa naj si nekoliko ogledam Beograd. Marušič očitno ni niti pomislil, da se jaz v tem mestu počutim popolnoma zgubljenega, ker nisem razumel jezika, razbrati pa tudi nisem mogel napisov v cirilici. Toda o tem nisem seveda črnil niti besede.

Gospa Ribnikar me je zelo prijazno sprejela, a me je morala razočarati, kajti Rdeči križ ni niti poznal števila vojnih u-

jetnikov, kaj šele njihovih imen. Gospa mi je dejala, da so začeli sestavljati sezname in da bodo z delom pohiteli. Zavedati se moram, je pristavila, da je vsa država šele v obnovi. Gospa pa mi je zagotovila polno razumevanje za posebni položaj Južnih Tirolcev.

Tretjega dne mi je minister ob 19. uri sporočil v hotel, naj se ob 20. uri zglasim pri njemu. Bil sem seveda točen. Marušič mi je povedal, da me bo maršal sprejel, vendar da bo pogovor zelo kratek. Čez približno pol ure sva sedla v avtomobil, se peljala po nočnem Beogradu in se končno ustavila pred večjo zgradbo. Pred vrati so stale straže in strumno pozdravile. Mož v uniformi naju je čakal in naju vodil po hodniku. Vstopil je v soboto in se takoj vrnil. Minister me je prejel pod roko, ob veliki delovni mizi sva zagledala srednje visokega, nekoliko čokatega moškega v temnomodri obleki. To je torej slavni partizanski voditelj! Nisem pa imel časa, da bi še kaj o tem razmišljal. Mož je vstal, se nekoliko izprsil, nasmehnil in mi podal ro-

ko, rekoč »zdravo«. Sedli smo; maršal se je zdel zelo spočit, njegov zagoreli obraz je kar žarel od moči. Govoril je srbohrvatsko; če bi govoril slovensko, bi razumel vsaj nekaj besed. Marušič je prevajal. Maršal je bil od Kidriča slišal, da Južni Tirolci niso bili vsi nacisti, da je med njimi prišlo tudi do upora proti nacističnemu režimu. Vse to mu je bilo popolnoma novo, a ga je razveselilo. Zahvalil se mi je za pomoč, ki sem jo nudil njegovim rojakom v Dachau. Vlada se bo pobrigala, da bo poslala čimprej domov tiste Južne Tirolce, ki niso zagrešili vojnih zločinov. Vojni zločinci pa da morajo plačati za svoja dejanja. Maršal je že vstal, tedaj sem takoj opazil, da ni tako velike postave, kot sem si ga predstavljal na podlagi fotografij. Spet se je lahko nasmehnil in se od naju poslovil z »dovidenja«. To je bila edina beseda, ki sem jo razumel. Nemščina mu očitno ni bila všeč. Vse skupaj ni trajalo niti deset minut, vendar sem se toplo zahvalil Marušiču za njegovo posredovanje. Minister je menil, da mi je maršal več zagotovil, kot je on pričakoval.

Petindvajset let kasneje sem maršala Tita še enkrat srečal. Leta 1971 sem sredi meseca junija bil z družino na počitnicah v Portorožu v Istri. Bivali smo v starem hotelu Excelsior, ki se je košatil v nekakšnem cesarsko-kraljevem slogu. Ko sem nekega dne šel po časopis, je privozila mimo kolona avtomobilov; spredaj, na desni in levi so bili policijski agenti, zadaj pa šest osebnih avtomobilov. V drugem je bil maršal in se smeje zahvaljeval domačinom in gostom za ploskanje. Vrnil sem se hitro v hotel, se preoblekel, kot je pač mogoče na dopustu, ter pohitel v hotel, kjer se je

SAMO KOKOROVEC NAGRAJEN

V koprski kinodvorani so v torek, 25. t.m., podelili Bloudkove nagrade, se pravi osrednja slovenska priznanja za delovanje na športnem področju. Dan prej je bila v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri so predstavili letošnjo manifestacijo. Omenili so predvsem, da je imela komisija, ki je izbirala med kandidati za podelitev priznanj, dokaj težko delo. Predlogov za nagrade in plakete je bilo namreč nad sto. Kot običajno pa so podelili le 8 nagrad in 25 plaket.

Komisija je imela pred očmi vse razsežnosti delovanja v telesni kulturi in, upoštevajoč enotni slovenski kulturni prostor, tudi zamejske športnike v Italiji in Avstriji. Plaketo sta iz zamejstva dobila Samo Kokorovec za vrsto pomembnih rezultatov v kotalkanju in za osvojitve prvega mesta na evropskem mladinskem prvenstvu, ter Ljubo Urbaj iz Žoproe pri Vrbi, ki že 30 let vodi Slovensko planinsko društvo v Celovcu.

STAVKA ZDRAVNIKOV

Splošni zdravniki, ki pripadajo sindikatu FIMMG, so proglasili 10-dnevno stavko od 9. do 19. decembra. Zahtevajo novo konvencijo z vlado. Dosedanja je zapadla junija lanskega leta. Za januar zdravniki že napovedujejo 25-dnevno stavko, če ne bo dosežen sporazum na sestanku, katerega bo imel sindikat 27. novembra z ministrom za javno zdravstvo Donat Cattinom.

PLEČNIKOVA RAZSTAVA V PLEČNIKOVI LJUBLJANI

■ nadaljevanje s 6. strani

razstava imela velik uspeh tudi med slovenskimi ljudmi. Prav zato je prav, da omenimo ljudi, ki so imeli še posebno vlogo pri pripravi te pomembne kulturne prireditve. Ti so arhitekti Boris Podrecca, Françoise Burkhardt, Damjan Prelovšek, Peter Krečič in Lojze Gostiša.

Papež v Avstraliji

Papež Janez Pavel II. zaključuje svoj enotedenski obisk v Avstraliji.

Tako je sv. oče sredi svojega doslej najdaljšega pastirskega potovanja. Obiskal je že Bangladeš, Singapur, otočje Fidji in Novo Zelandijo. Od Nove Zelandije se je poslovil v hudem neurju. Maševal je na stadionu v kraju Christchurch, kamor je bil dospel iz Wellingtona. V istem mestu je imel tudi pomembno ekumensko pobožnost skupno z zastopniki anglikancev, presbiterijancev, metodistov in pravoslavnikov. Pri molitvah so sodelovale tudi protestantske duhovnice. Papež je poudaril, da je za katoličane pot v smeri krščanske edinosti dokončna, po njej pa je treba hoditi z zmernostjo in tudi previdnostjo. Edinost se ne doseže s črtanjem vseh razlik in z iskanjem plitvega skupnega krščanskega imevalca. Edinost mora biti proces rasti za vse krščanske skupnosti.

Tri ure kasneje je bil papež sredi poletnega vremena avstralskega glavnega mesta Canberre. Na letališču ga je že pozdravila množica, stotisoč vernikov pa se je potem zbralo pri njegovi maši v mestnem vrtu. Prisotne je pozval, naj se kot prebivalci bogate države še bolj odprejo bližnjemu in trpečim. Brez pravičnosti ni miru, je še dodal in poudaril nujnost vzajemnosti med ljudmi. Podobno misel je kasneje ponovil v govoru, ki ga je imel v parlamentu pred obema zbornicama in celotno vlado. Prvi govor je imel laburistični ministrski predsednik Hawke. Sledil je papežev nagovor. Zavzel se je za spoštovanje človekovih pravic, ki jih Avstralija zelo poudarja, in podčrtal, da sodi mednje tudi zaščita človekovega življenja od spočetja do smrti. Glede prizadevanj za mir pa je izjavil, da si pričakuje od države, ki je prejela toliko božjih darov, da velikodušno odgovori na zahteve ljudstev, ki trpijo zaradi hude krize.

ZUNANJI MINISTRI EVROPSKE GOSPODARSKE SKUPNOSTI

Na začetku tedna so se sestali v Bruslju zunanji ministri iz 12 držav Evropske gospodarske skupnosti. Pripravili so vrhunski sestanek ministrskih predsednikov, ki bo petega in šestega decembra v Londonu.

Z vrhunskim sestankom se bo zaključilo polletno britansko predsedstvo Evropske gospodarske skupnosti. Na londonskem zasedanju bosta na sporedu zlasti dve veliki skupini vprašanj. Tako bodo razpravljali o spopolnitvi notranjega tržišča, zlasti o vprašanjih zaposlitve in tehnologije, nadalje o varnosti v notranjosti Evropske gospodarske skupnosti, o boju proti terorizmu in tihotapstvu z mamili ter o svobodnem prehodu meja.

Nižja srednja šola Simon Gregorčič v Dolini prireja v soboto, 29. novembra, ob 20.30 v občinskem gledališču v Boljuncu

Spominski večer ob 80. obletnici smrti pesnika Simona Gregorčiča

Misel ob Gregorčičevem letu bo izrekel Tone Parljčič, predsednik Društva slovenskih pisateljev, sledila bo lepljenka v režiji Sergeja Verča, na koncu pa bo nastopil Mladinski pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom Stojana Kureta.

Saudski kralj Fahd je odredil, da bivši petrolejski minister Yamani ne sme zapustiti države. Tako piše londonski list »Financial Times«.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

ustavil Tito, ki je bil tedaj na poti na Brione.

Pri zastraženih vratih sem pokazal svojo parlamentarno izkaznico italijanskega senatorja. Poklicali so človeka iz Titovega osebnega spremstva, ki je govoril italijansko. Pojasnil sem mu, da bi rad pozdravil maršala kot italijanski senator in pristavil, da me je bil nekoč že sprejel v Beogradu. Moral sem nekaj časa čakati, medtem ko so me bližnji radovedno gledali. Gospod se je kmalu vrnil, me poklical, me skoraj potisnil skozi neka vrata in že sem zagledal v salonu maršala, ki je sedel pri mizi. Tokrat je bil v uniformi in je name deloval zelo impozantno. Na njegovem obrazu še vedno ni bilo gub, a njegovi skodrani lasje so bili nekoliko bolj sivi. Pomignil mi je in me nagovoril v skoraj brezhibni nemščini z rahlim dunajskim naglasom. Tako so se torej časi spremenili! V Beogradu se je obnašal tako, kot da ne bi razumel besede, čeprav je vendar od svojega bivanja v Avstriji pred prvo svetovno vojno govoril precej dobro nemško. Pogovor sem navezal na prvo avdienco v Beogradu. Tudi on se je nanjo spomnil. Pozanimal se je nekoliko o naši novi avtonomiji, kaj jaz o tem mislim in kako na splošno gre Južnim Tirolcem pod Italijo. Tudi Jugoslavija je imela probleme s Trstom, a podrobnosti seveda nisva obravnavala. Zahvalil sem se

mu za razumevanje v zvezi z našimi vojnimi ujetniki. Spet se je rahlo posmejal in rekel »Auf Wiedersehen!« Zapustil sem hotel med začudenimi, zdaj nujno bolj prijaznimi pogledi spremstva. Toda vrnimo se k letu 1945.

Po povratku iz Beograda smo naredili zaključke. Potovanje se je več kot izplačalo. Hotel sem se čimprej vrniti z vlakom domov, toda vlak je obstal na stari meji pri Postojni. Nihče ni vedel, kdaj bo odpehjal. Kaj naj naredim? Daljše čakanje v tem kraju ni bilo zame povsem varno. Na hitro sem se odločil, kar je bilo v takih okoliščinah nujno. Vzel sem svoj za srečo ne preveliki kovček in jo peš mahnil proti Trstu. Oddaljenost sem spoznal iz še ne povsem prebarvanega cestnega znaka v italijansčini. Ceste so bile skoraj prazne, le tu in tam je pridrdral po gubastem tlaku vojaški avtomobil. Nihče me ni ustavil. Nihče me ni vprašal, kam grem in odkod prihajam. Ob kraju ceste sem povsod videval požgane cestarske hiše.

Že pred vojno so Slovenci bili požgali nekatere fašistične hiše v tedanji Julijski krajini. Za razliko od Južnih Tirolcev se Slovenci niso le pasivno upirali, temveč tudi aktivno. Med vojno pa so partizani dokončali pustošenje. Po petih urah pešhoje sem prispel na demarkacijsko črto cone A pri Sežani. V Trstu sem se zglasil pri pri-

jatelju dr. Wolfangu Steinnackerju iz Innsbrucka, sinu mojega nekdanjega profesorja Harolda Steinnackerja. Moj gostitelj je bil vidno olajšan. S šoferjem Oettlom sta bila nekoliko zaskrbljena zaradi moje dolge odsotnosti. Steinnacker je bil v Trstu po naročilu Francozov in se ukvarjal z vprašanjem določitve nove meje. Francozi so se zavzemali za kompromisno rešitev med zahtevami Jugoslovanov in stališči zahodnih zaveznikov. Cenili so ga daleč preko meje kot strokovnjaka za narodnostna vprašanja. Z zadovoljstvom mi je poročal o svojem delu. Po dokončni mejni razdelitvi v mirovni pogodbi sem lahko spoznal, da se meja le za malenkost razlikuje od črte, ki jo je bil zarisal Steinnacker. V tej zvezi lahko rečem, da sem mimogrede poškilil tudi v določevanje nove meje.

Vprašanje izpustitve južnotirolskih vojnih ujetnikov se je začelo nekoliko premikati, potem ko je Boris Kraigher junija leta 1946 postal slovenski notranji minister. V sporazumu z osrednjimi uradi v Beogradu je južnotirolske ujetnike premestil iz vseh taborišč po državi v eno samo zbirno taborišče v Šentvidu (zdaj je predmestje Ljubljane). Od tam jih je pošiljal preko meje Italijanom, ki pri pregledih niso bili preveč natančni.

(Dalje)